

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/471/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114232415
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5114232415.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej v právnej veci navrhovateľov: 1/ K. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, U., 2/ U. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, U., zastúpení zvoleným zástupcom: Asociácia bankových klientov, so sídlom Krosnianska 789/75, Košice, proti odporcovi: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, právne zastúpená SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, o určenie existencie porušenia práv spotrebiteľa a primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní navrhovateľov a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14C/295/2014-133 zo dňa 24.09.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.
Žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh o určenie, že odporca porušil práva navrhovateľov v 1/ a 2/ rade ako spotrebiteľov vyplývajúce im z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov podľa § 3 ods. 5; § 3 ods. 3; § 4 ods. 1 písm. c) a d); §4 ods. 2 písm. a); § 4 ods. 8 prvej vety; § 4 ods. 6; § 5 ods. 1; § 7 ods. 1; §7 ods. 2 písm. a) a b); § 7 ods. 4; § 8 ods. 1 písm. c), d) a g); §8 ods. 4; §8 ods. 2 písm. b); § 8 ods. 3; § 9 písm. f), g), h), i) a j); a ustanovení § 53 ods. 1; § 53 ods. 4 písm. i); §54 ods. 2; § 54 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zamietol.

Ďalším výrokom určil, že ustanovenie bodu 4.6 Zmluvy o poskytnutí úveru č. 99/128/05 zo dňa 10.05.2005 uzatvorenej medzi navrhovateľmi v 1/ a 2/ rade a odporcom v znení: "Banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu podľa bodu 4.4. Zmluvy v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika Klienta. Zmena miery rizika Klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou rizikovej váhy Klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika Klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase podpisu Úverovej zmluvy v porovnaní so skutočnosťami platnými v čase vykonávanej zmeny. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je Banka oprávnená uskutočniť automaticky, bez dodatkov k Úverovej zmluve", je neprijateľná zmluvná podmienka a absolútne neplatná. Odporcovi okresný súd uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľom v 1/ a 2/ rade spoločne a nerozdielne 1.194,98 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a nahradiť navrhovateľom v 1/ a 2/ rade trovy konania a trovy právneho zastúpenia vo výške 67,25 eur a tieto zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľov do troch dní od právoplatnosti rozsudku a tiež mu uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z podaného návrhu vo výške 99,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Postupujúc podľa zhora uvedených ustanovení zákona, po vykonaní dôkazov okresný súd rozborom zmluvného ustanovenia bodu 4.6. Zmluvy o hypotekárnom úvere uzavretej medzi účastníkmi "Banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu podľa bodu 4.4. Zmluvy v prípade, ak dôjde

k zmene miery rizika Klienta. Zmena miery rizika Klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou rizikovej váhy Klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika Klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase podpisu Úverovej zmluvy v porovnaní so skutočnosťami platnými v čase vykonávanej zmeny. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je Banka oprávnená uskutočniť automaticky, bez dodatkov k Úverovej zmluve." zistil, že uvedené zmluvné ustanovenie umožňuje meniť ustanovenia zmluvy o hypotekárnom úvere jednostranne, len na základe vôle veriteľa. Okresný súd samotnú podstatu ustanovenia nespochybňuje, pretože všeobecne miera rizika, ktorá sa zisťuje štatistickými metódami, aplikačným a následne behaviorálnym scoringom klienta, fakticky predstavuje hodnotenie jeho schopnosti splácania úveru a bonity, obdobne ako vyhodnocovanie v predzmluvných vzťahoch, pričom v tomto rozsahu sa poskytujú určité práva veriteľovi a právne normy reflektujú pokles hodnoty zabezpečenia a pod.. Teda ak banka zistí vyššiu mieru rizika, je pre dlžníka vo väčšine výhodnejšie uplatnenie vyššej úrokovej sadzby, ako prípadné odstúpenie od zmluvy s povinnosťou vrátenia zostatku úveru. Vyššie riziko na strane klienta znamená aj vyššiu mieru možnosti, že úver nebude riadne splatený ako aj zníženú likviditu banky. Podľa okresného súdu ani takéto oprávnené záujmy veriteľa ho však nemôžu oprávniť k tomu, aby sám mohol takéto práva aplikovať, najmä ak nie sú od počiatku úplne a jasne stanovené a dlžník nemá možnosť s nimi vysloviť nesúhlas. Žiadne oprávnenie veriteľa nie je tak široké, aby sa mohol správať svojvoľne a podľa vlastného uváženia meniť zmluvné ustanovenia, ktorými je aj dohoda o určení výšky úrokov. Pre ospravedlnenie takéhoto správania sa, teda jednostrannej zmeny zmluvných podmienok, nie je postačujúce to, že dlžník má možnosť v určitej lehote vrátiť všetky prostriedky a takýmto účinkom zabrániť. Totiž nie vždy je dlžník schopný v určitej pomerne krátkej lehote, najmä pri skutočne zhoršenej bonite, obstaráť hotovosť na úhradu záväzku či získať nový úver za prijateľných podmienok. Totiž nie len veriteľ, ale aj dlžník pri obstarávaní úveru kalkuluje s určitou časovou návratnosťou. Dlžník podľa okresného súdu dokonca vzhľadom na nemožnosť jednorazového vrátenia prostriedkov ani nemusí byť schopný odstúpiť od zmluvy a bude musieť akceptovať zvýšenie úrokovej sadzby. V prípade zvýšenia -bonity, má veriteľ najmä v prípade omeškania, právo odstúpiť od zmluvy (default). Popri tom hypotekárny úver musí byť zabezpečený nehnuteľnosťou, z ktorej je možné viac či menej uhradiť zabezpečovanú pohľadávku. V danom prípade súd zistil, že možnosť jednostranného zvýšenia úrokovej sadzby bola stanovená na zmenu miery rizika Klienta najmä (nie však výhradne) so zmenou rizikovej váhy Klienta podľa pravidiel stanovených NBS. NBS však podľa vedomostí súdu nestanovuje kritéria hodnotenia klienta, ale kritériá pre postup banky pri správe rizík, teda voči širšiemu okruhu klientov a produktom. Preto na takýto postup nie je možné aplikovať nejaké nariadenie zverejnené vo vestníku a pod., ktoré by jasne mohlo stanoviť rozdiel v miere rizikovosti a miere zvýšenia úrokového rozpätia. Pre takýto postup nejestvuje stanovenie výpočtu a ani posudzovania kritérií rizík a vytvára svojvoľu pre veriteľa. Preto podľa názoru okresného súdu skutočne ustanovenie, kde je umožnené veriteľovi právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu nad zmluvne dohodnutý výpočet v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika Klienta, ktorá môže súvisieť predovšetkým so zmenou rizikovej váhy Klienta podľa pravidiel stanovených NBS, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko umožňuje veriteľovi svojvoľný postup. Aj keď ustanovenie čl. 4.4 a čl. 4.6 sa môže podľa okresného súdu zdať na prvý pohľad totožné, pri výpočte výšky úroku v ustanovení čl. 4.4. je pevne stanovený výpočet umožňujúci dlžníkovi zistiť povinnosti a práva, v čl. 4.6 je právo zvýšenia výslovne ponechané na ľubovôli veriteľa bez možnosti overenia si jeho postupu a zistenia práv a povinností dlžníka (odkaz najmä na neexistujúcu právnu úpravu, avšak aj iné nedefinované práva). Uvedený názor sa odrazil v postupe odporcu, ktorý nemožno hodnotiť inak ako svojvoľný. Ani po viacerých žiadostiach dlžníkov (navrhovateľov) veriteľ neozrejmlil dôvody svojho konania a uplatnenia nárokov z čl. 4.6 zmluvy. Odkaz veriteľa na obchodné tajomstvo výpočtu je úplne neadekvátny, ak by mal postupovať podľa určitého pokynu nariadeného NBS pre všetky peňažné ústavy na území SR. V danom prípade spôsob hodnotenia nemôže byť podľa okresného súdu jedinečnou uchovávanou informáciou. Navyac podľa navrhovateľmi predloženými potvrdeniami samotného odporcu, okresný súd nezistil v ich správaní také zmeny, ktoré by vyvolali zmenu miery rizika, najmä omeškania s plnením platieb, zníženie hodnoty zálohy, zvýšenie miery zadlženia, strata bonity, príjmov či zvýšenie výdavkov. Skutočne návrh odporcu na zvýšenie sumy úveru bez preukázania účelovosti pôsobí protichodne k jeho tvrdeniam o zvýšenom riziku. Okresný súd vyjadril súhlas s názorom navrhovateľa s odkazom na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-92/11, podľa ktorého článku 3a 5 smernice 93/13 v spojení s článkom 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2Q03/S5/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES, ktoré sa majú vykladať v tom zmysle, že na účely posúdenia, či štandardná zmluvná podmienka, ktorou si dodávateľ vyhradí právo meniť poplatky za dodávky plynu, spĺňa alebo nespĺňa požiadavky dobrej viery, rovnováhy a transparentnosti stanovené v týchto ustanoveniach, má zásadný význam či zmluva transparentným

spôsobom uvádza dôvod a spôsob zmeny týchto poplatkov, aby spotrebiteľ mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať prípadné zmeny týchto poplatkov. Nedostatok informácií v tejto súvislosti pred uzavretím zmluvy v zásade nemožno nahradiť len tým, že spotrebiteľia budú v priebehu realizácie zmluvy v dostatočnom predstihu informovaní o zmene poplatkov a o ich práve zmluvu vypovedať, ak s touto zmenou nesúhlasia" ako aj rozsudok Súdneho dvora vo veci C- 26/13 z 30. apríla 2014, kde rozhodol, že informácie pred uzavretím zmluvy o zmluvných podmienkach a dôsledkoch tohto uzavretia majú zásadný význam pre spotrebiteľa. Najmä na základe týchto informácií sa tento spotrebiteľ rozhoduje, či sa chce zmluvne zaviazat' podnikateľovi v súlade s podmienkami, ktoré tento podnikateľ vopred pripravil... ..Požiadavka transparentnosti zmluvných podmienok stanovená smernicou 93/13 by teda nemala byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska. Naopak, vzhľadom na to, že ako bolo uvedené v bode 39 tohto rozsudku, systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s podnikateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o úroveň informovanosti, táto požiadavka transparentnosti sa musí chápať široko... ..z článkov 3 a 5 smernice 93/13, ako aj z bodu 1 písm. j) a l) a bodu 2 písm. b) a d) prílohy tejto smernice vyplýva, že v súvislosti so splnením požiadavky transparentnosti má zásadný význam odpoveď na otázku, či zmluva transparentným spôsobom uvádza dôvod a podrobnosti mechanizmu zmeny cudzej meny, ako aj vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom upraveným ostatnými podmienkami zmluvy týkajúcimi sa poskytnutia úveru, aby spotrebiteľ mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať prípadné hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú. Možnosť jednostranne zvýšiť úrokovú sadzbu z dôvodu zmeny rizikovosti klienta bez úplne a jasne vymedzených pravidiel, zobrazené aj v netransparentnom konaní odporcu, ktoré je toho úplným a vyčerpávacím príkladom, je podľa okresného súdu skutočne veľmi skutkovo obdobná podstate vyššie uvedených rozhodnutí a súd ju skutočne považuje za veľmi netransparentnú, jednoducho výhodnú pre veriteľa a výrazne poškodzujúcu práva dlžníka - spotrebiteľa, nakoľko veriteľ má možnosť z tohto dôvodu svojvoľne meniť zmluvné podmienky v podstatnej časti zmluvy, teda vo výške úrokov. Hoci navrhovatelia si okrem uplatnenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky neuplatnili žiadne iné nároky okrem finančného zadosťučinenia, podľa názoru okresného súdu ani takéto určenie zmluvnej podmienky po ukončení zmluvného vzťahu nie je v rozpore so zákonom a bez naliehavého právneho záujmu, nakoľko napríklad navrhovatelia skutočne nemusia vedieť určiť sumu, o ktorú na základe takejto podmienky zaplatili viac, nakoľko vyššími splátkami sa pri nezmenenej úrokovej sadzbe mala hradit' väčšia časť istiny, pričom následne sa suma jej zostatku znižovala, čím sa priamoúmerne znižovala aj suma úrokov a teda takéto splátky vôbec nekorešpondujú s anuitnými splátkami a ich členením. Zároveň na základe vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa môžu domáhať vydania určitých nárokov voči veriteľovi, prípadne spotrebiteľ sa vyslovením neprijateľnosti zmluvnej podmienky môže aj preventívne brániť pred uplatnením určitých nárokov voči nemu zo strany veriteľa. Preto v určitom rozsahu, ak takéto nároky nie sú premlčané, má spotrebiteľ legitímne právo domáhať sa takéhoto určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Okresný súd poukázal aj na to, že k ukončeniu zmluvného vzťahu môže dôjsť aj zo strany veriteľa a aj v týchto prípadoch, keď sa veriteľ domáha nárokov voči spotrebiteľovi z ukončeného právneho vzťahu, súd môže judikovať neprijateľnosť zmluvnej podmienky aj keď zmluvný vzťah zanikol. Nemožno opomenúť skutočnosť, že zánik právneho vzťahu bol priamym následkom uplatnenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Nakoľko neprijateľná zmluvná podmienka je automaticky pre rozpor so zákonom podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neplatná, okresný súd návrhu v tejto časti vyhovel a určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky ako aj jej neplatnosť. Okresný súd k ostatným odkazom navrhovateľa na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky, ako nedostatok slobody vôle, nezrozumiteľnosť konštatoval, že ak by určité ustanovenie bolo nezrozumiteľné, nebolo uzavreté slobodne a vážne a tým neumožňovalo naplnenie práv a povinností, nemohlo by byť ani absolútne neplatné pre rozpor so zákonom a ani neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože by nebolo platné od počiatku a nebolo by možné dôjsť k záverom o jeho neprijateľnosti. Okresný súd však z dôvodov hospodárnosti konania a vzhľadom na vyššie uvedené závery nepovažoval za potrebné sa bližšie týmito názormi zaoberať.

Okresný súd po úspešnom uplatnení práva navrhovateľov ako spotrebiteľov podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. priznal navrhovateľom v 1/ a 2/ rade ako spoludlžníkom aj spoločne a nerozdielne voči odporcovi právo na finančné zadosťučinenie. Pri určení jeho výšky sa spravoval úvahou odvíjajúc sa jednak od skutočnosti, že odporca uplatnil nároky voči navrhovateľom ako spotrebiteľom z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky, skutočnosť, že uplatnenie nárokov viedlo k ukončeniu právneho vzťahu, vzhľadom na skutočnosť, že práve aplikovaním neprijateľnej zmluvnej podmienky utrpeli navrhovatelia ako spotrebiteľia ujmu a na jej prekonanie museli nevyhnutne vynaložiť ďalšie náklady. Okresný súd preto priznal navrhovateľom nárok určený úvahou súdu vo výške 5% z požičanej

sumy, teda v rozsahu zodpovedajúcom približne úrokom za jeden rok, teda vo výške 36.000,- Sk, čo zodpovedá 1.194,98 eur (uvedený nárok zároveň predstavuje 25-násobok poplatku za poskytnutie úveru) a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti priznal navrhovateľom finančné zadosťučinenie vo výške 1.194,98 eur a návrh vo zvyšku zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že vzhľadom na úspešnosť viacerých nárokov 2/3 vo vzťahu k 1/3 neúspechu im priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 1/3. Navrhovatelia si uplatnili náhradu trov právneho zastúpenia za dva právne úkony vo výške 180,93 eur + režijný paušál a náhrady straty času z Martina do Žiliny a späť. Okresný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 655/2004 Z. z. vo výške 1/13 výpočtového základu t.j. 64,53 eur + 8,39 eur náhrada paušálnych výdavkov podľa § 16 ods. 3 cit. vyhl.. Zároveň priznal navrhovateľom aj náhradu straty času, avšak len za dve začaté polhodiny, pri jednej polhodine za cestu Martin - Žilina a jednu polhodinu späť, 2 x 13,98, spolu 55,92 eur. Okresný súd celkovú náhradu 201,79 eur krátil na rozsah 1/3. Súd zaviazal odporcu na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 67,25 eur a podľa § 149 ods. 1 O. s. p. zaviazal odporcu uhradiť ich na účet právneho zástupcu navrhovateľov. Nakoľko navrhovatelia v 1/ a 2/ rade boli oslobodení od platenia súdnych poplatkov podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. za/ zák. č. 71/1992 Zb., okresný súd podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Z. z. zaviazal odporcu na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 99,50 eur podľa pol. 1 písm. b/ prílohy zák. č. 71/1992 Zb..

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie odporca aj navrhovateľ.

Odporca namietal, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko ignoroval skutočnosť, že navrhovatelia poskytnutý úver vrátili odporcovi v celom rozsahu ešte pred iniciovaním tohto konania a v dôsledku toho nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení a navrhovatelia nemajú aktívnu vecnú legitimáciu v tomto konaní, keďže už nie sú nositeľmi hromadného práva, ktorého určenia sa domáhajú. Ďalej poukázal na to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v tom, že navrhovatelia, ak sa domáhali určenia neplatnosti predmetného ustanovenia úverovej zmluvy, nejde o uplatnenie porušenia práv alebo povinností, tak ako to predpokladá ustanovenie § 26 ods. 3 zákona 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, na ktoré sa vzťahuje daný právny vzťah a z uvedeného navrhovateľom potom nemôže ani vzniknúť nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý sa nevyhnutne spája s porušením práv spotrebiteľa a súčasným preukázaním vzniku finančnej ujmy a jej výšky. Podľa názoru odvolateľa išlo o špekulatívne dosiahnutie priznania finančného zadosťučinenia, ktoré zákon spotrebiteľom priznáva v prípade, ak sú v konaní úspešní a v tejto súvislosti uviedli, že úverová zmluva bola uzavretá dňa 10.05.2005 a ZoSS, na ktorý poukazujú navrhovatelia nadobudol účinnosť dňa 01.07.2007, teda až po vzniku úverového vzťahu medzi účastníkmi konania. Okresný súd postupoval v rozpore s princípom právnej istoty a s princípom zákazu retroaktivity právnych predpisov.

Navrhovatelia vo svojom odvolaní namietali, že pokiaľ okresný súd zamietol ich návrh na určenie, že odporca porušil práva navrhovateľov ako spotrebiteľov z dôvodu jeho nevykonateľnosti, išlo by o odstrániteľný nedostatok konania o návrhu v tejto časti a mal postupovať v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 a nasl. O. s. p. a súčasne poučiť navrhovateľov a vyzvať ich na odstránenie tohto nedostatku. Týmto im okresný súd odňal možnosť konať pred súdom tým, že im odňal možnosť na doplnenie a opravu ich podania a z tohto dôvodu okresný súd nesprávne právne vec posúdil, nakoľko na vec neaplikoval správny právny predpis. Tiež namietali, že okresný súd sa pri úvahách o výške primeraného finančného zadosťučinenia v danom prípade nezaoberal celým rozsahom a spektrom porušenia povinností odporcu a práv navrhovateľov v žalobnom návrhu, neposúdil intenzitu a charakter konania odporcu a v dôsledku uvedeného priznal navrhovateľom primerané finančné zadosťučinenie vo výške neprímerane nízkej v porovnaní s útrapami, ktoré im boli spôsobené, a to tým, že boli nútení predčasne splatiť úver, spôsobená strata času vybavovaním nového úveru a tiež skutočnosť, že v novej banke majú vyšší úver, nakoľko v čase núteného prefinancovania úveru už na trhu totiž neboli k dispozícii úrokové sadzby porovnateľné výhodné.

K podanému odvolaniu odporcu sa vyjadrili navrhovatelia tak, že čo sa týka naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, tak tento je daný vždy, bez akéhokoľvek časového obmedzenia. Odporca v tomto smere vychádzal z ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p., ktorý sa na daný prípad určenia neprijateľnosti podmienky v spotrebiteľskej zmluve nevzťahuje. Ďalej na

námietku odporcu ohľadne neprijateľnosti, resp. neplatnosti zmluvnej podmienky uviedli, že neplatnosť predmetného ustanovenia vyplýva automaticky z ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, teda deklaratórne určenie určitého zmluvného ustanovenia za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve je automaticky aj deklaráciou (absolútnej) neplatnosti tohto ustanovenia. Voči argumentu odporcu, že právna úprava neprijateľných zmluvných podmienok bola do právneho poriadku SR zakotvená až zákonom č. 579/2008 Z.z., navrhovateľ uviedol, že tak sa stalo už zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Pokiaľ odporca poukazuje na úpravu predpokladov uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení ku dňu zavretia Zmluvy, navrhovateľa poukazujú na to, že predpoklady pre vznik takéhoto nároku spotrebiteľovi sú totožne s neskôr prijatou úpravou zákona č. 250/2007 Z.z..

K podanému odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril odporca tak, že čo sa týka námietky navrhovateľa, že im súd odňal možnosť konať pred súdom, keď v zmysle § 43 ods. 1 O. s. p. ich nevyzval na odstránenie nedostatkov návrhu, tak v zmysle § 5 ods. 2 O. s. p. súdy povinnosť podľa ods. 1 nemajú, ak je účastník v občianskom súdnom konaní zastúpený advokátom. Pokiaľ navrhovateľa v odvolaní napadli aj tretí výrok rozsudku, ktorým im súd nepriznal primerané finančné zadostučinenie v sume, ktorú navrhovali, odporca uvádza, že tieto dôvody považuje za absolútne neakceptovateľné z dôvodu, že ich rozhodnutie o zmene finančnej banky bolo ich dobrovoľným rozhodnutím, keď využili zmluvné oprávnenie predčasne vyplatiť poskytnutý úver bez poplatku a odporca nemôže byť sankcionovaný za ich slobodné rozhodnutie refinancovať úver v inej bankovej inštitúcii.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) rozsudok okresného súdu postupom v zmysle ustanovenia § 156 ods. 3 O. s. p. potvrdil v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Pre úplnosť odvolací súd k odvolacím dôvodom uvádza, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O. s. p.). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

Pokiaľ odporca v odvolaní namieta v odvolaní, že na zmluvu o hypotekárnom úvere nebolo možné aplikovať normatívnu úpravu týkajúcu sa neprijateľných zmluvných podmienok, pretože táto bola do slovenského právneho poriadku zakotvená až zákonom č. 575/2009 Z.z., ktorý sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, odvolací súd konštatuje, že zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, pôvodne zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov, ako Občianskeho zákonníka, za spotrebiteľské priamo neoznačuje, tieto zmluvy mali charakter spotrebiteľských zmlúv v zmysle už vtedy platného ustanovenia § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Preto aj zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov možno považovať za spotrebiteľské. Okrem toho zákon č. 568/2007 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2008 rozšíril definíciu spotrebiteľských zmlúv aj na zmluvné typy, ktoré neboli upravené v Občianskom zákonníku. V rámci prechodných ustanovení k tejto novele Občianskeho zákonníka podľa § 879j sa jeho ustanoveniami spravujú aj právne vzťahy, ktoré vznikli pred 01.01.2008. To znamená, že ak sporná úverová zmluva bola uzatvorená medzi účastníkmi konania pred týmto dátumom, jej posúdenie z hľadiska spotrebiteľských zmlúv možno vykonať v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich spotrebiteľské zmluvy. Okrem toho, ako správne v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval aj okresný súd, pomerne

široká ochrana spotrebiteľom je garantovaná Smernicou Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých praktikách v spotrebiteľských zmluvách, ktoré sa spotrebiteľom prekladajú tak, že sú predformulované a spotrebiteľ spravidla ich obsah nemení. Táto Smernica je všeobecnej povahy a jej aplikácia prichádza do úvahy vždy, ak daný vzťah neupravuje osobitná právna úprava, prípadne bude aplikovaná popri osobitnej právnej úprave. Ak sa aj do 01.01.2008 ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách nevzťahovali na iné typy spotrebiteľských zmlúv ako tie, ktoré boli upravované Občianskym zákonníkom, posudzovanie neprijateľných a neprímeraných podmienok bolo potrebné vykonať aj v zmysle citovanej Smernice Rady a posudzovať ich neplatnosť z hľadiska ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd dospel k záveru, že ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách upravených v Občianskom zákonníku od 01.01.2008 sa riadili aj právne vzťahy vyplývajúce zo zmlúv, ktoré mali charakter spotrebiteľskej zmluvy, avšak neboli ako druh zmluvy upravené v VIII. Časti Občianskeho zákonníka. Uvedená zmena Občianskeho zákonníka teda rozšírila posudzovanie neprijateľnosti zmluvných podmienok v zmysle ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka aj na ostatné zmluvné typy.

Odvolací súd sa zaoberal prioritne námietkou odporcu o nevysporiadaní sa okresného súdu s nedostatkom existencie naliehavého právneho záujmu navrhovateľov, pričom túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú, keďže prvostupňový súd správne poukázal na ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v rámci ktorého navrhovateľa skutkovo odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia v súvislosti s porušením práva. Nemožno sa stotožniť s právnym názorom odporcu, že zánikom spotrebiteľského zmluvného vzťahu stráca pre spotrebiteľa význam dovolanie sa neprijateľnosti podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktorou bol daný spotrebiteľský vzťah založený. Predmetný úverový vzťah síce zanikol splnením, avšak nároky navrhovateľov voči odporcovi odvodené od uplatňovania neprijateľnej zmluvnej podmienky trvajú naďalej napriek tomu, že odporca svojím protiprávnym konaním na základe neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve prakticky donútil navrhovateľov k predčasnému splateniu predmetného úveru, resp. jeho refinancovania do inej banky. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky zakotvanej v čl. 4.6. Zmluvy, odvolací súd sa bližšie touto otázkou nezaoberal, keďže z úradnej činnosti mu je známe, že rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 18C/341/2013 zo dňa 03.07.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/563/2015 zo dňa 10.02.2016, právoplatným dňa 19.04.2016 bolo vyslovené, že citované ustanovenie čl. 4.6. predmetnej zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou, a preto je neplatné.

Podľa odvolacieho súdu pre priznanie finančného zadosťučinenia nie sú stanovené žiadne špeciálne podmienky. Základom pre stanovenie výšky primeraného zadosťučinenia je primeranosť a súd tak túto stanoví na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy. Ochrana spotrebiteľa nesmie pri aplikácii práva na priznanie zadosťučinenia v súvislosti s neprijateľnou zmluvnou podmienkou dominovať nad ochranou zmluvnej slobody, v tomto prípade bankového subjektu, pri poskytovaní hypotekárnych úverov. Správny je preto záver okresného súdu ohľadne čiastočného priznania výšky finančného zadosťučinenia, keď zohľadnil jednak skutočnosť, že odporca si uplatnil nároky voči navrhovateľom ako spotrebiteľom z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky, ako aj tú skutočnosť, že uplatnenie nárokov viedlo k ukončeniu právneho vzťahu, pričom navrhovateľa utrpeli ujmu tým, že na jej prekonanie museli vynaložiť ďalšie náklady.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľov vo vzťahu k zamietnutiu prvej výrokovej časti rozsudku okresného súdu z toho dôvodu, že okresný súd neodstránil vady návrhu v zmysle § 43 ods. 1 O.s.p., odvolací súd je toho názoru, že táto námietka je nedôvodná, pričom prvostupňový súd správne konštatoval, že pri ochrane práv spotrebiteľa sa musí spotrebiteľ vždy domáhať práva vymedzeného skutkovo a nie odkazu na ustálenie zákona. Aj podľa názoru odvolacieho súdu výrok rozsudku, ktorého sa domáhali navrhovateľa v prvej časti, nemôže slúžiť len ako prostriedok pre uplatnenie nároku na finančné zadosťučinenie, ale musí poskytnúť faktickú ochranu konkrétneho práva alebo priznať nárok spotrebiteľovi.

Odvolací súd poukazuje na to, že okresný súd dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Naopak, rozsudok vyčerpávajúcym spôsobom zodpovedal všetky právne relevantné otázky, ktoré súviseli s uplatneným nárokom. Pri výklade aplikácie

právnych predpisov sa prvostupňový súd neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Nakoľko odvolacie dôvody odvolateľov boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (pokiaľ majú vplyv na vecnú správnosť v rozhodnutí vo veci samej), tento potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

Odvolací súd sa stotožnil s výrokom prvostupňového súdu o trovách konania ako aj s výrokom o povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok z podaného návrhu, keďže tieto výroky vykazujú vecnú správnosť a prvostupňový súd sa zrozumiteľným spôsobom vypořiadal s úspešnosťou účastníkov konania vo vzťahu k viacerým uplatneným nárokom.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže vo vzťahu k uplatneným nárokom účastníkov konania v odvolacom konaní bol každý z účastníkov úspešný len čiastočne.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ak to zákon pripúšťa v lehote dvoch mesiacov od doručenia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).